

Projekts Nr. 8.3.6.1/16/I/001

“Dalība starptautiskos izglītības pētījumos”

**Progress projekta darbības virzienos laika posmā no
16.12.2022. līdz 31.03.2023.**

OECD Starptautiskās skolēnu prasmju novērtēšanas programmas PISA 2022 iegūto datu primārā analīze, kā arī PISA pētījumu ciklu sekundārā datu analīze

Turpinās PISA 2022 pētījuma īstenošana. Darbs pie ziņojuma par OECD PISA 2022 pirmajiem rezultātiem izstrādes:

- notiek sistēmas līmeņa datu sagatavošana, precizēšana un iesniegšana OECD;
- notiek jauno matemātikas uzdevumu atbilstības Latvijas pamatzglītības standartam izvērtēšana;
- norit darbs pie ziņojuma sagatavošanas.

Turpinās PISA sekundāro pētījumu īstenošana saskaņā ar projekta uzraudzības padomes sēdē apstiprinātajām tēmām:

- skolu noslāņošanās (segregācija) pēc skolēnu sociāli ekonomiskā statusa Latvijā un citās Baltijas jūras valstīs;
- Latvijas skolēnu globālā kompetence PISA 2018 salīdzinājumā (jaunākās zinātniskās literatūras apskats un salīdzinoši analizēti OECD un UNESCO pieejas, to atšķirības, analizēta globālās kompetences vieta mācību saturā);
- PISA 2018 skolēnu sasniegumu analīze lasīšanas kompetences apakš skalās saistībā ar uzdevumu veidiem, teksta formātu un informācijas avotu skaitu.

LU 81. zinātniskās konferences (Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātē 01.02.2023.) ietvaros sekcijā Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmu efektīva pārvaldība (*Quality of Education and Effective management of the Education System*) nolasīti divi ziņojumi par sekundārās pētījumu tēmām:

- [Skolu sociāli ekonomiskā segregācija Baltijas jūras valstīs,](#)
- [Lasītprasmes sasniegumu un to kontekstu izmaiņas PISA pētījumos.](#)

OECD Starptautiskā mācību vides pētījuma TALIS 2024 īstenošana un iegūto datu analīze (izmēģinājuma pētījuma posms)

TALIS 2024 izmēģinājuma pētījuma ietvaros sāka instrumentu izvietošana internetā.

Vienlaikus 8.3.6.1.pasākuma projekta ietvaros noritēja starptautiskā mācību vides pētījuma TALIS 2024 ceturtā cikla pētījuma sagatavošanas darbi TALIS 2024 turpināšanai jaunajā ES kohēzijas politikas programmu plānošanas periodā (2021-2027).

Sākot ar 2023.gadu līdz cikla noslēgumam pētījums TALIS 2024 turpināsies SAM 4.2.2. programmas projektā 4.2.2.5. “Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai” ietvaros.

OECD TALIS 2024 pētījumā 2023. gada pirmajā ceturksnī veikts ļoti nozīmīgs posms –

izmēģinājuma pētījuma datu iegūšana. Pētījuma šajā fāzē piedalījās 485 skolotāji un skolu direktori no 30 skolām. Iegūtie dati ir būtiski pamatpētījumam – gan aptauju izstrādei, gan pētījuma procedūru definēšanai.

OECD izglītības indikatoru programmas INES īstenošana

Pārskata periodā iesniegta Latvijas informācija kopīgajā OECD INES-NESLI un EK [Eurydice](#) tīkla datu apkopojumā par skolotāju un skolu direktoru algām vispārējā izglītībā un OECD INES-NESLI datu apkopojumā par profesionālās vidējās izglītības skolotāju algām. Sagatavota un iesniegta Latvijas informācija kopīgajam OECD INES-NESLI un EK *Eurydice* tīkla apkopojumam par skolēnu mācību stundu slodzi obligātajā izglītībā.

Aizpildīta un iesniegta datu pieejamības aptauja, kā arī speciālā INES aptauja par izglītības nodrošinājumu Ukrainas skolēniem un studentiem bēgļiem. Nodrošināti Latvijas dati INES anketai par vidējās izglītības programmu pabeigšanas rādītājiem. Sagatavota un iesniegta informācija kvalitatīvajai (aprakstošajai) aptaujai par profesionālās izglītības finansēšanu. Sagatavota un iesniegta informācija OECD INES-LSO tīkla speciālajai aptaujai par politikas prioritātēm pieaugušo izglītībā un indikatoru pieejamību politikas prioritāšu uzraudzībai. Iesniegta informācija NESLI aptaujai par valsts pārbaudes darbiem vispārējā izglītībā.

Centrālā statistikas pārvalde nodrošināja Latvijas datus INES-LSO tīkla aptaujām par izglītību un darbaspēka statusu (NEAC) un par pāreju no izglītības uz darba tirgu (TRANS), aptaujai par ienākumiem pēc iegūtās izglītības pakāpes, kā arī speciālajai aptaujai par izglītības turpināšanu nākamās izglītības pakāpēs. Pārskata periodā CSP nodrošināja arī Latvijas izglītības sistēmas datu iesniegšanu kopīgajā UNESCO/OECD un Eurostat (UOE) datubāzē.

27.01.2023. organizēts informatīvs tiešsaistes seminārs par ziņojuma [Education at a Glance 2022](#) digitālo versiju. Seminārā piedalījās pārstāvji no IZM, VISC un IKVD.

Nodrošināta attālināta dalība OECD organizētajos semināros ar valstīm, kuras ir iestāšanās procesā OECD, lai dalītos ar Latvijas iekļaušanās INES programmā pieredzi: 24.01. seminārs ar Horvātiju, 31.01. seminārs ar Rumāniju.

13.-14.03.2023. nodrošināta dalība attālināti OECD INES NESLI tīkla 29. sanāksmē, 15.-17.03.2023. – OECD INES LSO tīkla 29. sanāksmē. 22.-24.03.2023. nodrošināta dalība attālināti INES 31. darba sesijā (INES *Working Party*), kur diskutēti INES darba programmas progressa un ziņojuma *Education at a Glance* sagatavošanas jautājumi.

IEA Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma IEA PIRLS 2021 īstenošana un iegūto datu sākotnējā analīze

Pārskata periodā publicēta pētījuma PIRLS 2021 [Enciklopēdija](#), kas ietver arī sagatavoto nodaļu par Latviju. Veikta vairāku nacionālo datu versiju pārbaude un saskaņošana. Starptautiskajā centrālā procesā rezultātu pārrēķins vienotā skalā ņemot vērā pandēmijas izraisīto datu savākšanu 5 viļņos (no 2020.gada rudens līdz 2022.gada pavasarim). Līdz ar ko sagatavošanā PIRLS 2021 pētījuma nacionālā ziņojuma daļa, kas neietver datus. Starptautiskā rezultātu paziņošana pārcelta no 2022.gada decembra uz 16.05.2023., lai vienotā ziņojumā tiktu iekļauti visu valstu dati.

OECD Starptautiskās pieaugušo prasmju novērtēšanas programmas pētījuma PIAAC 2022-2023 īstenošana

Pārskata periodā PIAAC pētījuma ietvaros norit pamatpētījuma lauka darba posms, kura ietvaros identificētas problēmas un riski par kuriem LU 27.01.2023. vēstulē informējis iepirkuma līguma izpildītājs SIA "SKDS". Problēmas ir radījuši no LU PIAAC darba grupas un SIA "SKDS" neatkarīgi apstākļi, tostarp nepārvaramas varas apstākļi, ar kuriem saskaras pētījuma veicēji daudzās projekta dalībvalstīs: Covid-19 krīzes sekas, grūtības rekrutēt intervētājus, energoresursu cenu pieaugums. Pētījuma lauka darbu īstenošanas laikā ir konstatēts, ka dažādi ārējie apstākļi (karš

Ukrainā, energokrīze, neprognozētais inflācijas apmērs u.c.) ir jūtami ietekmējuši arī iedzīvotāju noskaņojumu, attiecīgi respondentu atbildētības līmenis (response rate) un visa pētījuma norises temps ir būtiski zemāks, nekā pakalpojumu sniedzējs to sākotnēji varējis objektīvi prognozēt, balstoties uz iepriekšējo pieredzi, ko apliecina arī ESS (*European Social Survey*) tīmekļvietnē pieejamie dati (šobrīd pētījuma rekrutācijas stadijā atbildētības līmenis ir 22.8%, taču, ņemot vērā iepriekšējos pētījumos iegūtos datus, prognozētais kopējais atbildētības līmenis bija 40%). OECD PIAAC projekta vadības pārstāvji ir ieteikuši pārskatīt nepieciešamo interviju skaitu krievu valodā un atteikties no šīs izlases plāna daļas kā obligātas, jo OECD PIAAC neparedz vienā valstī dažādās valodās iegūtos datus analizēt atsevišķi, vienlaikus saglabājot galvenās izlases apjomu un nodrošinot, ka intervētāji veiktu ne mazāk kā vienu kontaktmēģinājumu katrā no galvenajā izlasē iekļautajām mājokļu adresēm un nepieciešamības gadījumā veiktu piecus papildu kontaktmēģinājumus, lai nodrošinātu respondentu iesaisti pētījumā. Tā kā vairākās citās starptautiskā pētījuma dalībvalstīs pētījums ir uzsākts vēlāk par plānoto un tā norises temps līdzīgi kā Latvijā (arī atpaliek no plānotā), OECD PIAAC projekta vadības pārstāvji ir aicinājuši rast iespēju pagarināt datu ieguves laiku (datu vākšanas laiku, ar datu iesniegšanas termiņu – līdz 14.07.2023. Jārisina arī ārkārtējā inflācijas ietekme, kas strauji kāpinājusi darbaspēka izmaksas, kādēļ grūti piesaistīt darba veikšanai intervētājus uz līguma pamata, jo vairāk tādēļ, ka intervijas ir apjomīgas un laikietilpīgas, izlases noteikumi ir ļoti stingri, kamdēļ daudzi intervētāji neturpina darbu, kas rezultējas ar jaunu apmācību organizēšanu no jauna piesaistītajam darbaspēkam. Neskatoties uz to, pētījuma izpildītāji apņēmušies pieturēties pie sākotnējās izlases ietvara un sazināties ar visām galvenajā izlasē izsniegtajām adresēm (Latvijā tiek izmantota mājsaimniecību izlase) neatkarīgi no iespējamajiem rezultātiem (intervijām latviešu un krievu valodā).

Komunikācijas ar respondentiem sekmēšanai sagatavotas atbalsta vēstules un publicitāte sabiedrības informēšanai par pētījumu - IZM mājas lapā sadaļā "[Projekta aktualitātes](#)" pieejamas publikācijas iedzīvotāju atsaučības veicināšanai dalībai PIAAC pētījumā. Uzmanātas arī Latvijas pašvaldības, aicinot dalīties savās tīmekļa vietnēs un publikācijās, lai informētu iedzīvotājus par pētījumu.

IEA Starptautiskā matemātikas un dabaszinātņu izglītības attīstības tendenču pētījuma TIMSS 2023 īstenošana (izmēģinājuma pētījuma posms)

Pārskata periodā noritējusi IEA TIMSS 2023 pamatpētījuma izlases precizēšana ar IEA un turpināta jauno instrumentu sagatavošana. Vienlaikus 8.3.6.1. pasākuma projekta ietvaros norit sagatavošanās starptautiskās izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācijas (IEA) starptautiskā matemātikas un dabaszinātņu izglītības attīstības tendenču pētījuma TIMSS astotā cikla pētījuma TIMSS 2023 turpināšanai, līdz cikla noslēgumam, jaunajā ES kohēzijas politikas programmu plānošanas periodā (2021-2027) SAM 4.2.2.programmas projektā 4.2.2.5. "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai".